

Ministru prezidentam

God. Krišjānim Kariņa kungam

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520

krisjanis.karins@mk.gov.lv

Finanšu ministram

God. Jānim Reira kungam

Smilšu iela 1, Rīga, LV-1919

janis.reirs@fm.gov.lv

Ekonomikas ministram

God. Jānim Vitenberga kungam

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519

janis.vitenbergs@em.gov.lv

Veselības ministram

God. Danielam Pavļuta kungam

Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011

daniels.pavluts@vm.gov.lv

Labklājības ministrei

Cien. Ramonai Petravičas kundzei

Skolas iela 28, Rīga, LV-1331

lm@lm.gov.lv

Rīgā, 2021. gada 24. februārī

Par faktisko situāciju skaistumkopšanas uzņēmumos un konstruktīvu atbalstu

Valstī noteikto ierobežojumu dēļ skaistumkopšanas uzņēmumos pašlaik izveidojusies neapskaužama situācija – mēs, salonu īpašnieki, nevaram nodrošināt darba vietas un pilna darba laika slodzes esošajiem darbiniekiem, būtiski ir kritušies ienākumi, līdz ar to nevaram pilnvērtīgi izpildīt saistības par noslēgtiem līgumiem un nomaksāt nodokļus. Mūsu nozare pandēmijas laikā cieš līdzīgi kā citas, kas darbojas pakalpojumu sfērā, taču salīdzinājumā, piemēram, ar ēdināšanas biznesu, kas var turpināt darbu attālināti, skaistumkopšanā šādas iespējas nav un nevar būt, līdz ar to pastāv risks par daudzu legāli strādājošu skaistumkopšanas nozares uzņēmumu likvidāciju.

Aktuālās problēmās ir:

- Pakalpojumu skaita samazinājums
- Darbinieku skaita samazinājums

- Nozares periodiska dīkstāve kopš 2020. marta
- Apgrozījuma samazinājums
- Darbinieku algu samazinājums
- Nav iespējams saglabāt darba vietas un atalgojumu salonu «servisa» darbiniekiem (administratori, apkopējas)
- Telpu izmantošanas ierobežojumi laika ziņā līdz 30% un platību ziņā līdz 75%
- Izmaksu kāpums par telpām līdz 30% (komunālie maksājumi, elektrība, gāze)
- Nevienlīdzīgi noteikumi dažādiem nozares pārstāvjiem (mazi/lieli saloni, SIA, IK utt.)
- Diskriminācija starp nozares profesijām
- Diskriminācija salīdzinājumā ar epidemioloģisko drošības pasākumu vadlīnijām salīdzinājumā ar ārstniecības iestādēm
- Negodīga konkurence starp dažādam nodokļu maksāšanas režīmiem, radot apstākļus pakalpojuma cenu dempingam
- Nodokļu sloga palielinājums
- Papildus izdevumi, lai nodrošinātu pakalpojumu epidemioloģiski drošā vidē
- Pakalpojuma pašizmaksas celšanās (t.sk. cenu kāpums materiāliem, izejvielām, palīgierīcēm)
- Neapmaksāti rēķini (telpu īre, apsaimniekošana, komunālie pakalpojumi un servisa līgumi)
- Nenomaksāti nodokļi
- Algu izmaksu kavējumi
- Ēnu ekonomikas pacēlums, meistarų darbošanās «pagrīdē», neievērojot nekādas epidemioloģiskās prasības
- Lai arī nozares darbība šobrīd ir pilnībā apturēta, valsts iestādes aprēķina soda procentus par nenomaksātiem nodokļiem/nodevām
- Skaistumkopšanas salonu darbības atjaunošana, ievērojot pašlaik plānotos ierobežojumus, faktiski nozīmē nozares iedzīšanu vēl dziļāk parādos, jo to darbība pēc piedāvātā modeļa ir nerentabla.

Paredzamās sekas ir:

- Pakalpojumu cenu kāpums
- Pakalpojumu servisa kvalitātes kritums
- Pakalpojuma klāsta sašaurinājums

- Ierobežots pakalpojumu apjoms (papildus laiks dezinfekcijai, vēdināšanai, pārtraukumiem starp klientiem)
- Klientu zudums legāli strādājošiem skaistumkopšanas saloniem
- Samazināta slodze darbiniekiem salonos, piespiedu kārtā liekot meistariem meklēt iespējas strādāt mājās apstākļos
- Negodīga konkurence starp darbiniekiem uzņēmuma ietvaros, jo samazināta pakalpojuma apjoma apstākļos darba dēvēji dos priekšroku strādāt vadošajiem meistariem
- Uzņēmumi zaudēs jaunus un perspektīvus darbiniekus, ka arī salonu «servisa» darbiniekus
- Jaunajiem meistariem, mācekļiem un asistentiem nebūs iespējas atgriezties darbā
- Darbiniekiem nebūs iespējamās kvalifikācijas celšanas apmācības
- Ierobežota darba laika un slodzes dēļ, darbinieki atteiksies atgriezties darbā
- Prognozējamais apgrozījuma kritums 30-50% atkarībā no uzņēmuma specifikas
- Prognozējamais nodokļu samaksas samazinājums valsts budžetā
- Uzņēmēji nevarēs izpildīt saistības (līgumi, licences, darbinieku apmācība, kredīti, serviss)
- Salonu īpašnieki nav gatavi veikt darba vietu demontāžu, kas bieži vien saistīta ar papildu remontu, kas prasa papildu finansiālos un darbaspēka resursus, kam budžets nav paredzēts un/vai ir izsmelts
- Salonu īpašnieki apzinās riskus par iespējamām sodiem, jo, ņemot vērā, ka dažādi pakalpojumi atšķiras izpildes laikā, faktiski nebūs iespējams nodrošināt klientu plūsmu un pierakstu tādā veidā, lai visi strādājošie meistari vienlaikus beigtu apkalpot klientus un varētu sākt telpu vēdināšanu un dezinfekciju
- Salonu īpašniekiem nav finansiālu iespēju nodrošināt katru meistaru ar individuāliem papildus aizsarglīdzekļiem
- Darbinieki biežāk izvēlas turpināt atrasties dīkstāvē, saņemt pabalstu, vienlaikus apkalpojot klientus mājās epidemioloģiski nedrošā vidē
- Nevienlīdzīgu darba iespēju veicināšana nozarē neizskaidrīs ēnu ekonomiku un iespējams nākotnē to pat palielinās.

Šobrīd skaidri redzams, ka skaistumkopšanas nozarē strādājošiem uzņēmumiem trūkst finanšu līdzekļu, lai kvalitatīvi izpildītu plānotās prasības drošai pakalpojuma sniegšanai pilnā apmērā, savukārt darbiniekiem nav finansiālu iespēju nodrošināt plānoto prasību ievērošanu pašiem. Tādējādi ir

izveidojusies situācija, ka mēs esam spiesti tuvākajā laikā apturēt ideju par salona atvēršanu un atbrīvot no darba ievērojamu daļu darbinieku. Šādā situācijā ieguvēji nebūs nedz nozares pārstāvji, nedz valsts ekonomika. Šobrīd ir radīta situācija, ka vieni (pašnodarbinātie, patentu maksātāji) atsāks darbu, bet citiem tas būs finansiāli neizdevīgi (SIA, mikrouzņēmumi, PVN maksātāji). Lai nenonāktu šādā situācijā, mēs lūdzam atbildīgās ministrijas pievērst uzmanību mūsu problēmjautājumiem un palīdzēt atrast risinājumus.

Skaistumkopšanas nozares uzņēmēji rosina šādus priekšlikumus:

1. Atļaut organizēt darbību salonos, ievērojot visus epidemioloģiski drošas vides nosacījumus, organizējot individuālu apkalpošanu pēc iepriekšēja pieraksta un ar nosacījumu par 10 m² telpu uz vienu klientu ar meistaru.

**Administrators - uzskatāms par salona servisa sastāvdaļu, pilda atbildīgas personas pienākumus un seko līdz klientu plūsmai, ka arī pilda paškontroles protokolus.*

2. Atļaut salonos organizēt pierakstu pie vairākiem meistariem, ievērojot epidemioloģiskās drošības nosacījumus un garantējot drošu vidi pakalpojuma sniegšanai. Šobrīd plānotie darbības principi paredz, ka salonā nav atļauts sniegt klientiem vairākus pakalpojumus, tādējādi tiek radīta mākslīga aizietāža – klientam nāksies pierakstīties un braukt uz salonu vairākās dienas pēc kārtas, lai saņemtu pakalpojumu atļautajā kārtībā, kas radīs lieku trauksmi un riskus. Lūdzam arī sniegt skaidrojumu par vienu atļauto pakalpojumu, jo to var tulkot dažādi (kā piemērs: matu griezumš ir viens pakalpojums, bet žāvēšana/veidošana otrs, vai krāsošana viens, bet veidošana jau otrs, vai viens – friziera pakalpojums, bet otrs – manikīra pakalpojums).

3. Atļaut salonos rīkot «sanitārās pauzes/stundas» divas vai trīs reizes dienā (pat ārstniecības iestādēs nav 20 minūšu pauze starp klientiem), šajā laikā nodrošinot telpu vēdināšanu un rūpīgu apkopi, pamatojoties uz pakalpojuma sniegšanas nosacījumiem epidemioloģiski drošā vidē. Skaistumkopšanas salonu darba specifika ir tāda, ka nevar precīzi nodrošināt visu klientu vienlaicīgu ienākšanu un iziešanu no salona, bet sanitāro stundu var savlaicīgi ielānāt. Pārējā laikā meistari maksimāli uzraudzītu, ievērotu un izpildītu epidemioloģiskās normas.

4. Lemt par valsts nodokļu politiku attiecībā uz amatnieku darbu, ņemot vērā nozares specifiku, roku darbu un tā saucamajiem darbietilpīgajiem pakalpojumiem izskatīt iespēju samazināt PVN un mikrouzņēmumu nodokļu likmes. Pirmkārt, tas veicinātu godīgu konkurenci starp nodokļu

maksātājiem (PVN, mikronodoklis, pašnodarbināts, patenta maksātājs), jo pašlaik PVN likme skaistumkopšanas nozares pakalpojumiem ir regresīva. un otrkārt, veicinātu skaistumkopšanas nozares izešanu no ēnu ekonomikas. Finanšu un pārvaldes krīzes laikā ir jābūt pārdomātiem un uz attīstību vērstiem soļiem no politikas veidotāju puses, svarīgi cieši sadarboties ar nozari. Maksāspējas kritums, bezdarba līmenis, pakalpojuma apjoma un apgrozījuma straujš kritums vēl vairāk sekmēs nozares pāriešanu ēnu ekonomikā. Mikro un mazo uzņēmumu atbalsta politika un darbietilpīga pakalpojuma raksturs ir galvenais iemesls, kāpēc ES valstis piemēro samazinātās PVN likmes frizieru pakalpojumiem, kā, piemēram, Luksemburga, Slovēnija, Somija, Kipra, Nīderlande, Polija un citas.

5. Lemt par finansiālu atbalstu (granti, subsīdijas biznesam) skaistumkopšanas uzņēmumiem, neraugoties uz nodokļu parādiem, lai segtu telpu nomas maksu, komunālos maksājumus, papildu izdevumus par dezinfekcijas un aizsarglīdzekļu iepirkumu un darba vietu saglabāšanu.

6. Lemt par finansiālu atbalstu skaistumkopšanas nozares speciālistiem profilaktiskai testēšanai/skrīningam ar vienu speciālo kodu (atzīmi), kas būtu raksturīgs nozarei, lai varētu precīzāk izsekot saslimstības statistikai. Tas ļautu skaistumkopšanas saloniem pēc iespējas ātrāk atgriezties normālā darba režīmā.

Skaistumkopšanas salonos strādā mērķtiecīgi cilvēki, kuri apzināti ir izvēlējušies savu profesiju, veidojuši šajā nozarē biznesu, apzinoties, ka tīrība, kārtība un droša darba vide ir vispārpieņemta un ierasta lieta. Visi ir cēlušies savu darba kultūru apmācībās par higiēnas prasībām un sanitārām normām skaistumkopšanas salonos saskaņā ar MK noteikumiem.

Ņemot vērā augstāk minēto, skaistumkopšanas nozares pārstāvji lūdz atbildīgās ministrijas izvērtēt situāciju un pēc iespējas ātrāk pieņemt atbilstošus, situāciju uzlabojošus lēmumus. Skaistumkopšanas uzņēmumi ir gatavi sadarboties un uzklaust priekšlikumus, esam atvērti diskusijām un pozitīviem risinājumiem.

Būsim pateicīgi par iespēju tikties konstruktīvam dialogam.

SIA «Style Academy Create in Riga» valdes locekle,
Latvijas Frizieru un Kosmetologu asociācijas un
Skaistumkopšanas nozares uzņēmēju vārdā

Ar cieņu
Natālija Rivoņenko